

De rol van de Sjabbat voor Messiasbelijdende Joden

rabbin drs. L.S. Erwteman

Rabbin Erwteman is verbonden aan de Messiasbelijdende gemeente Beth Yeshua te Houten.

Inleiding

Toen de Eeuwige Zijn scheppingswerk voltooid rustte Hij op de zevende dag. En toen Hij Israël had bevrijd uit Egypte gaf Hij de opdracht om de zevende dag als rustdag te heiligen. Voor het religieuze deel van het Jodendom is dit vervolgens een heerlijk feest geworden, dat met het heiligste plezier wordt gevierd. Dit geldt zowel voor Joden die Yeshua (de Hebreeuwse naam voor Jezus) nog niet erkennen, als voor de Messiasbelijdende Joden.

De Troonzaal van de Eeuwige

Wat is dan het belang van het houden van de Sabbat (Sjabbat)? Wat krijg je ervoor? En wat niet? Wat dat laatste betreft, je krijgt er geen eeuwig leven door. Maar u, die naast het ontvangen van die hoofdprijs ook geïnteresseerd bent in het behagen van de Gever van eeuwig leven, in heiliging en dienstbetoon, wil naast ontvangen ook geven. Sjabbat vieren is geven, jezelf aan de Almachtige geven, je aan Hem overgeven, je aan Zijn genade uitleveren, je één maken met Israël, Zijn volk. Sjabbat vieren is een deur openen en binnen mogen kijken in de Troonzaal van de Eeuwige. Zoals toen een paar volgelingen van Yeshua hun Messias voor hun ogen zagen veranderen. Zijn gelaat en kleren werden wit en straalden licht uit. En in het Koninkrijk, zoals Yeshua dat noemde (Luk. 9:27-29) waren Mozes en Elia ook aanwezig. Zo is de Sjabbat een deur, een venster, dat ons ook een blik gunt in dat Koninkrijk. Sjabbat is het koningschap van de Almachtige laten functioneren

zoals dat in het Koninkrijk zal gebeuren. Sjabbatrust is rusten in de verzorgende handen van de Heer van de Sjabbat. En al wie in die Heer gelooft, houdt de Sjabbat, zoals Hij deed (1 Joh.2:3-6).

Tienduizenden Joodse gelovigen vierden Sjabbat

Toch is deze laatste bewering niet zo gerealiseerd als mijns inziens zou moeten. Vanuit de geschiedenis weten we dat tot in de 4^e eeuw van de christelijke jaartelling de Sjabbat werd gevierd door Christenen en Messiasbelijdende Joden. Toen nog wel. Wat is er daarna gebeurd? We lezen in Mattheus 16 dat vijfduizend

havdalaset;
hiermee wordt
de sabbat
afgesloten

De rol van de Sjabbat voor Messias

Joodse mannen aan de lippen hangen van Yeshua. Aan die menigte volgelingen worden, na de dood en opstanding van onze Verlosser, drieduizend Messiasbelijdende Joden toegevoegd (Hand. 2:41). Dat aantal groeit tot vijfduizend mannen, daarbij dus niet gerekend de vrouwen en kinderen (Hand. 4:4). En dat aantal neemt fenomenaal toe tot meerdere tienduizenden (Hand. 21:20, foutief vertaald met “duizenden”). Deze Joodse gelovigen in Yeshua zijn natuurlijk nog steeds gewend om de Sjabbat te vieren. Op elke andere dag gingen orthodoxe Joden ook naar de Tempel (Hand. 2:46), later naar de synagoge. Ook na de opstanding van Yeshua blijft deze gehoorzaamheid aan de Schrift onveranderd, maar nu gaan de Messiasbelijdende Joden speciaal op de eerste dag der week, de zondag, naar de Tempel, of ze komen bij elkaar aan huis om de opstanding van hun Verlosser te gedenken. De vermeldingen van samenkomsten op de eerste dag der week slaan op het wegleggen van geld (1 Kor. 16:2), iets wat je nu eenmaal niet op de Sjabbat doet! Of ze slaan op het gedenken van de opstanding (zie bijvoorbeeld Hand. 20:7).

Invloed van de heidense gelovigen

De eerste Messiasbelijdende synagogen gaan bezocht worden door gelovigen uit de volken. Een aantal belangrijke leiders uit niet-Joodse kring krijgt nu het idee om zich af te scheiden van hun Joodse geloofsbroeders. Augustinus, Justinus de Martelaar, paus Sylvester, paus Innocentius I, namen van belang. Ze vinden dat de beloften van de Almachtige, ooit aan Israël gedaan, nu aan de volkeren, het zogenaamde geestelijke Israël, toekomen. En ze pleiten voor de zondag, in plaats van de zaterdag, als vieringsdag van de Sjabbat. “De Sjabbat is een dag van

afschuw jegens de Joden. Men behoort die dag niet te houden, want het is een verwerpelijk gebruik”, zo stelt paus Sylvester. En zo wordt al heel spoedig na het vormen van de geloofsgemeenschap die stoelt op het offer van Yeshua, de door de Almachtige Zelf ingestelde dag van Sjabbat verworpen, en dan nog wel om antisemitische redenen. Keizer Constantijn de Grote voegt daar nog een motief aan toe: afgoderij. Op zon-dag vereert men namelijk tevens de zon-negod.

Messiasbelijdend Jodendom: een unieke herstelbeweging

Om deze en nadere verdraaiingen van de Bijbel teniet te doen is door moedige mannen tijdens de Reformatie een poging gedaan om zaken te herstellen. Dat Maarten Luther uiteindelijk een uitgesproken antisemiet is geworden die concentratiekampen heeft bedacht voor ongehoorzame Joden is erg genoeg, maar valt buiten dit artikel. Het herstel van de Sjabbat heeft toen niet mogen plaatsvinden. De tijd waarin we nu leven kent dat herstel van de Sjabbat wel, zij het vooralsnog op kleine schaal. Natuurlijk gaat het niet alleen om de Sjabbat alleen, maar om het herstel van de waardering en de toepassing – waar mogelijk – van de hele Tora (de Wet).

Daarbij moeten we bedenken dat het offer, de dood en opstanding, van Messias Yeshua vanuit de genade van de Eeuwige het enige middel is om eeuwig leven te ontvangen. Denk aan de brief van Paulus aan de gelovigen te Efeze, “Want door genade zijn jullie behouden, door het geloof, en dat niet uit jullie zelf: het is een gave van G’d; niet uit werken, opdat niemand roemt. Want zijn maaksel zijn wij, in de Messias Yeshua geschapen om goede werken [Tora] te doen, die G’d tevoren bereid heeft [aan Moshe gegeven heeft], opdat wij daarin zouden wandelen” (Efeze 2:8-10).

iasbelijdende Joden

Geloof samen met werken. Zo lezen we in de brief van Ja'akov (Jakobus) 2:26, "Want gelijk het lichaam zonder geest dood is, zo is ook het geloof zonder werken dood", waarmee Ja'akov aangeeft dat het een niet zonder het ander kan. In Psalm 22 staat in vers 29, "Want het koninkrijk is van de Eeuwige, Hij is heerser over de volken", wat aangeeft dat de regels van dat koninkrijk staan naast degene die deze regels heeft uitgevaardigd. En in Openb. 14:12 staat, "Hier blijkt de volharding der heiligen, die de geboden van G'd en het geloof in Yeshua bewaren", waar ook heel duidelijk Tora en Yeshua naast elkaar staan. Dat herstel van geloof in liefdevolle genade en het doen van de in de Wet beschreven genezende werken is het herstel waar de Messias-belijdende Joodse beweging mee bezig is.

Koningskinderen

Hoe houden wij de Sjabbat? In de eerste plaats als een feest! Als koningskinderen in Zijn Koninkrijk. Het gezinsverband staat tijdens de Sjabbat zeer centraal. Als u alleengaand bent zou het goed zijn om regelmatig met anderen Sjabbat te vieren. Sjabbat begint op vrijdagavond en eindigt op zaterdagavond, zie de bijbelse dagtelling in Gen. 1:5, waar avond en morgen één dag vormen.

Praktisch gesproken is het al heerlijk om je op dit Koninkrijksfeest voor te bereiden. Dat kan al vanaf halverwege de week. En hoe meer de week vordert, des te meer wordt het huis aan kant gemaakt en de boodschappen voor het weekend gedaan. Zodat alle aandacht vanaf de vrijdagavond kan uitgaan naar de Almachtige in Zijn Troonzaal. Op de vrijdagavond worden er, door de vrouw des huizes, twee kaarsen aangestoken. Deze herinneren aan het licht dat de duisternis verdrijft, al vanaf het begin van de schepping. En ze zijn een nieuwe aansporing om zelf licht te zijn,

een licht voor de natiën. De kinderen, indien aanwezig, worden gezegend, zoals Jakob aangaf (Gen. 48:20) en zoals het boek Ruth het beschrijft (Ruth 4:11). De Almachtige wordt gezegend, omdat Hij ons de Sjabbat heeft gegeven, de rust waarin we Zijn leiding, troost en genezing mogen ervaren. Die zegen gaat gepaard met een glas wijn (of druivensap, als u dat wilt) en een gebed waarin we Adonai danken voor de vrucht van de wijnstok, die altijd wordt gebruikt om bijzondere, heilige momenten in te leiden. Tussen kiddoesj (heiliging met wijn) en het breken

challahbrood

van speciaal challabrood vindt het wassen van onze handen plaats. We doen dit om de aansporing in beeld te brengen van Psalm 24, "Wie mag de berg van Adonai beklimmen, wie mag staan in zijn heilige stede? Die rein is van handen en zuiver van hart, die zijn ziel niet op valsheid richt, noch bedrieglijk zweert." Het eten van gebroken brood herinnert ons aan de Heer van de Sjabbat, het Brood des Levens, die zelf verbroken werd om een nieuwe eenheid te vormen, een verbond tussen de mens en Hem.